RESULTATBASERET LANDBRUGSSTØTTE

- EN NY LANDBRUGSSTØTTEMODEL

Danmarks Naturfredningsforening, Dyrenes Beskyttelse, Økologisk Landsforening, Dansk Vegetarisk Forening, Plantebranchen, World Animal Protection, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Biavlerforening, Rådet for Grøn Omstilling og Permakultur Danmark anbefaler, at den del af den danske arealbaserede landbrugsstøtte, der retter sig mod støtte til driften af landbrug, fra 2028 omlægges til støttemodel baseret på resultater. Det skal erstatte støtte, der hovedsageligt belønner ejerskab af jord.

Målet er at gøre landbrugsstøtten til et centralt redskab for klima-, natur-, vandmiljø- og dyrevelfærdspolitikken for at understøtte en bæredygtig udvikling i dansk fødevareproduktion herunder at fremme omstilling til en mere plantebaseret fødevaresektor. Forslaget indeholder, at landmænd bliver betalt for modelberegnede resultater frem for foruddefinerede aktiviteter. Støtten skal bygge på eksisterende data og regnskaber, som viser bedriftens præstationer på de fire centrale bæredygtighedsområder. Støtten kan målrettes regionale og lokale indsatsbehov.

I MODELLEN ANVENDES ET KLIMAREGNSKAB, DET NYE KVÆLSTOFUDLEDNINGSREGNSKAB, ET MARKNATURINDEKS OG ET DYREVELFÆRDSINDEKS.

Klima

- Betaling baseret på bedriftens klimaregnskab udtrykt ved CO_2e/ha.
- Lavere klimaaftryk giver højere støtte.

Kvælstof

- Betaling baseret på kvælstofudvaskning udtrykt ved kg N/ha.
- Lavere udledning end fastsatte niveauer giver højere støtte.

Natur i dyrket land

- Betaling ud fra et marknaturindeks, der måler potentialet for biodiversitet i det dyrkede land udtrykt ved naturindeks/ha.
- Højere potentiale giver højere støtte

Dyrevelfærd

- Betaling baseret på udvalgte dyrevelfærdsindikatorer ud over lovgivningens minimumskrav udtrykt ved dyrevelfærdsscore/dyreenhed.
- Højere score giver højere støtte

I FORSLAGET INDGÅR OGSÅ:

- Højere støttesatser til små landbrug.
- Forhøjet støtte til frugt-, bær- og grøntproduktion.
- Forhøjet støtte til bælgsæd til konsum.
- Støtte til bestøvningssikring i tilknytning til udvalgte afgrøder
- Fortsat omlægningsstøtte til økologisk produktion og mulighed for en særlig økologipræmie.
- Støtte til ekstensivering og omstilling af husdyrbedrifter.

Danmarks Naturfredningsforening · DYRENES BESKYTTELSE · ØKOLOGISK LANDSFORENING · Dansk Vegetarisk Forening

PLANTEBRANCHEN · WORLD ANIMAL PROTECTION · Dansk Ornitologisk Forening / BirdLife DANMARK · DANMARKS BIAVLERFORENING SIDEN 1866 · Rådet for Grøn Omstilling · Permakultur Danmark

FINANSIERING OG VÆGTNING
Modellen finansieres indenfor den nye NRP-fond, hvor 43% af midlerne skal bruges til klima- og miljøforanstaltninger. Organisationerne understreger, at dyrevelfærd skal indgå i den samlede prioritering.

Vægtning mellem ordningerne skal sikre en reel prioritering af alle fire områder og afspejle de politiske målsætninger på de fire overordnede områder, og betaling skal tage afsæt i de erhvervsøkonomiske konsekvenser ved omstilling, så det er økonomisk realistisk og relevant for bedrifterne at omstille sig.

FORVENTEDE FORDELE
- Mere målbar effekt på klima, vandmiljø, biodiversitet og dyrevelfærd.
- Flere handlemuligheder og større metodefrihed for landmændene.
- Færre detailregulerede enkeltordninger.
- Bedre udnyttelse af eksisterende data og enklere effektmåling.
- Mere ligestilling mellem forskellige typer bedrifter
- Mere meningsfuldt for landmanden og bedre plads til lokale løsninger.

Forslaget flugter med den overordnede målsætning fra EU-Kommissionen i retning af mere fleksibilitet og et skifte fra betingelser til incitamenter.

RESULTATBASERET LANDBRUGSSTØTTE FRA ÅR 2028

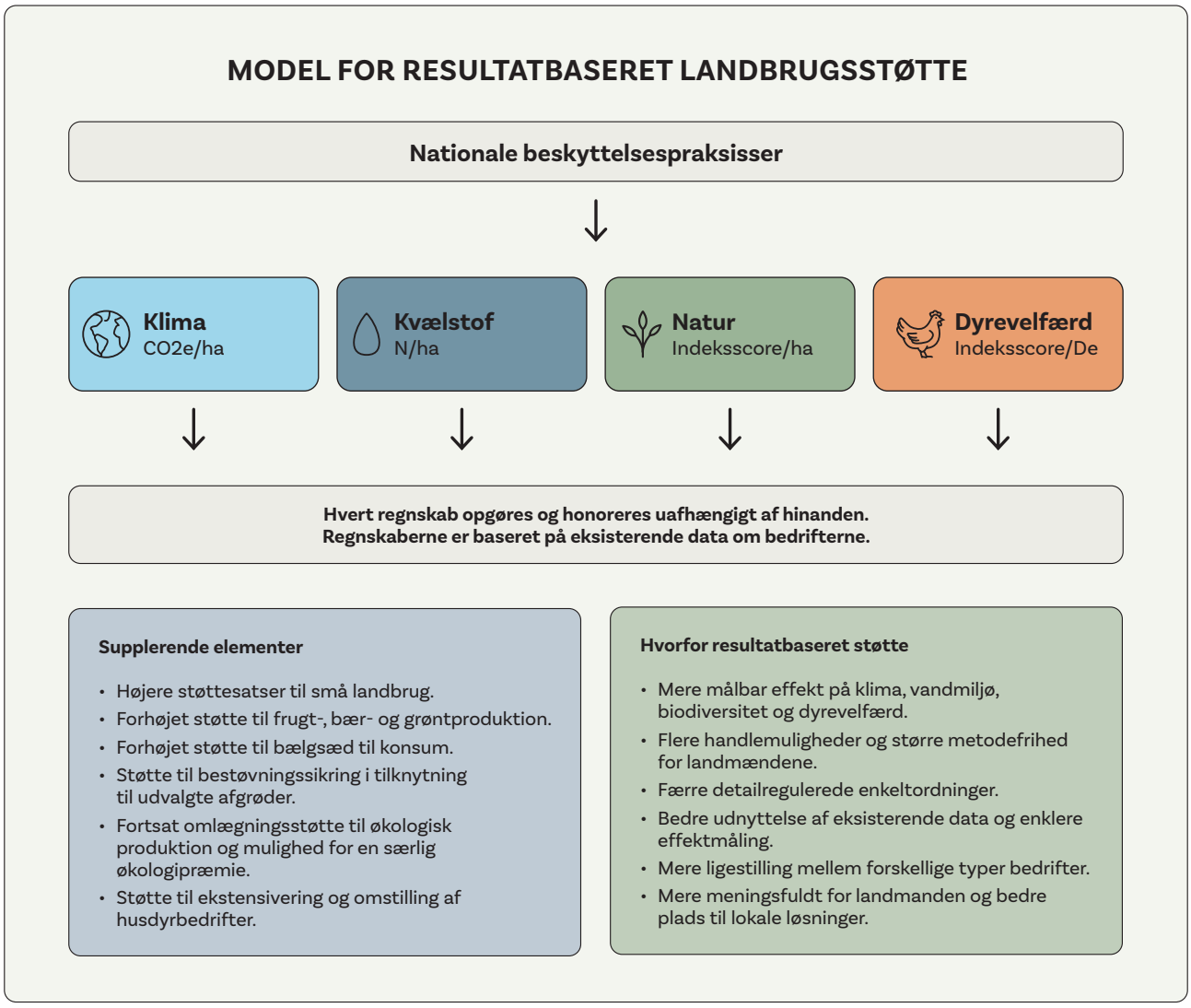

Figur 1. model for resultatbaseret landbrugsstøtte

MANGLENDE GRØN EFFEKT - LANDBRUGSSTØTTEN SIDEN ÅR 2000

EU's landbrugsstøtte, som den har været bygget op siden år 2000, har ikke haft den nødvendige effekt hverken målt på natur eller klima. Tilbagegangen i bestanden af agerlandsfugle er fortsat med samme kraft trods, der er indført stadig flere miljøstøtteordninger under landbrugsstøtten og udledningen af drivhusgasser kan kun forventes at blive reduceret i meget begrænset omfang.

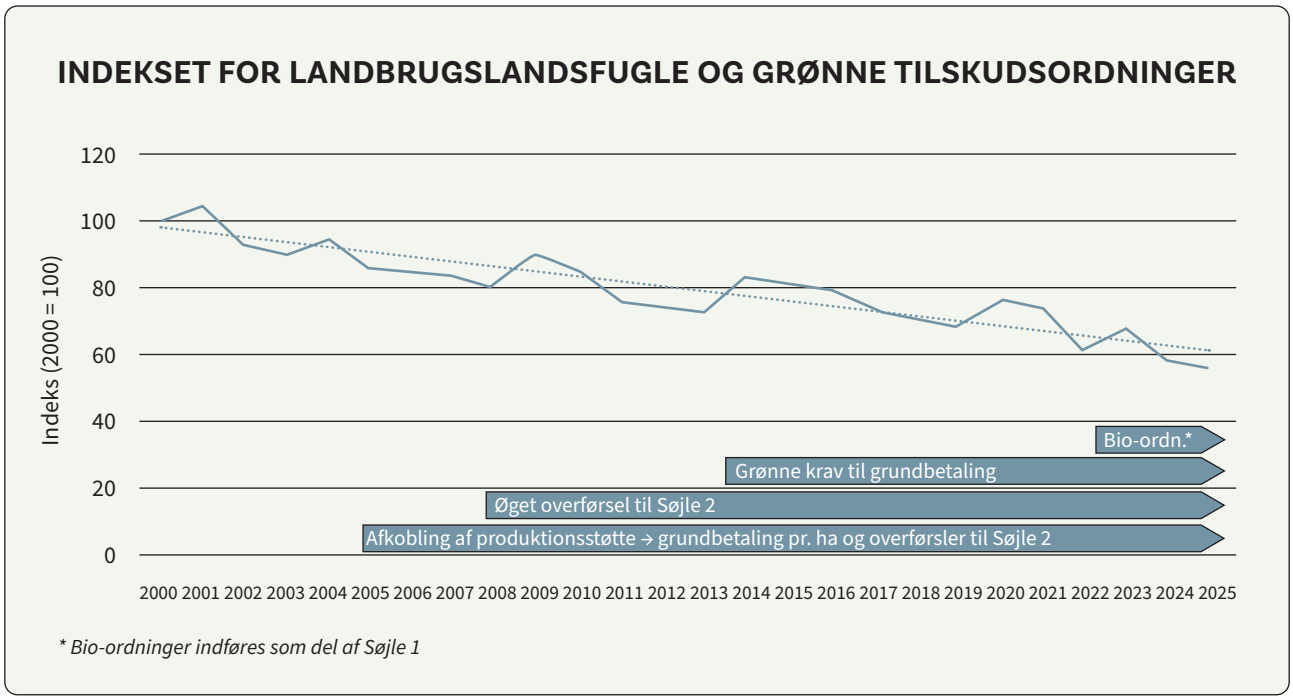

Figur 2: Udviklingen i det danske indeks for landbrugslandsfugle, sammenholdt med ikrafttrædelse af forskellige støtteordninger til fremme af bl.a. biodiversitet. Tilbagegangen i bestanden af agerlandsfugle er fortsat med samme kraft trods, der er indført stadig flere miljøstøtteordninger under landbrugsstøtten. Kilde: DOFs punkttællingsprogram.

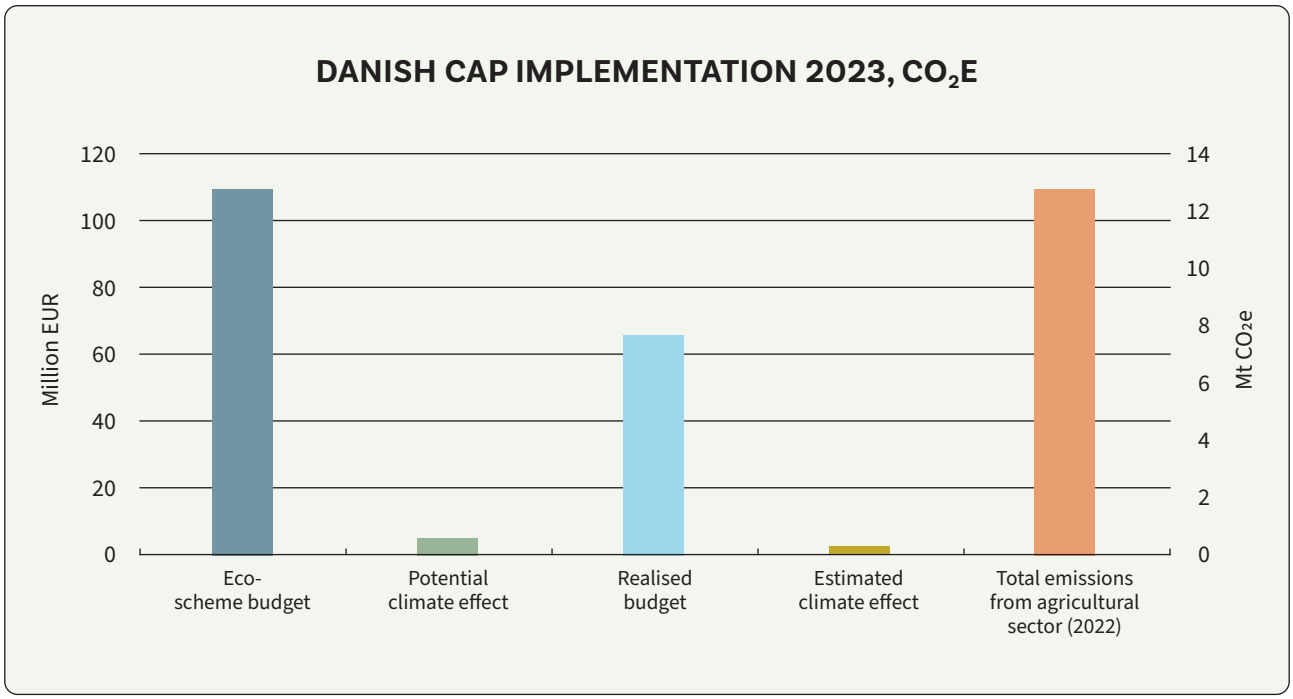

Figur 3: Dansk implementering af CAP, 2023 og reduktion af drivhusgasudledning. Concito forventer, at der kun er en meget lille effekt på udledningen af drivhusgasser Kilde: Impact and Opportunities of the 2023-27 CAP Reform in Denmark Report May 2024